

**Claudii Fleury, Presbyteri, Prioris Argenteliae Et Reg.
Christianiss. A Confessionibus Institutiones Juris
Ecclesiastici**

Fleury, Claude

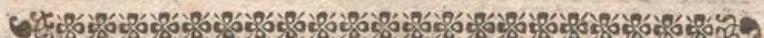
Moguntiae, 1760

XVI. De translatione & resignatione episcoporum, itemque de sede
vacante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67899](#)

Hinc etiam sine nova *nominatione* & nova *confirmatione* succedunt defuncto Episcopo.

i) C. 7. q. 1. c. 5. §. 6.

C A P . X V I .

DE TRANSLATIONE ET RESIGNATIONE EPISCOPORUM, ITEMQUE DE SEDE VACANTE.

I.

EPISCO^UM decet Ecclesiæ suæ veluti Episcopum maritum uxori, patrem familiæ, semper esse affixum: quod presbyteris quoque & aliis clericis præceptum est¹. Cura enim animarum non est actio desultatoria, sed continuum laborem exposcit in docendo, corrigoendo & perficiendo. Tempore opus est ad conciliandam fiduciam, ad bona opera ostendenda, ad vitæ morumque probitatem uniformem servandam. Suus cuique pastori scopus; sua cuique agendi ratio peculiaris est: & grex mutatione illa semper ad prima principia rejicitur. Interim jam inde a sæculo IV. Ariani ac ceteri hæretici Ecclesiæ suas sæpe cum aliis commutarunt, vel propria ambitione ducti, vel ab æscclis suis ad digniores sedes evecti.

i) THOMASS. disc. part. I. l. 2. c. 25. part. 2. l. 2. c. 44. can. Apostl. 14. can. Nicæn. 15.

II. QUA de causa concilium Nicænum c. 15. Episcoporum, presbyterorum & diaconorum translationes prohibuit, irritas declaravit, voluitque, ut translati reverterentur ex gravibus causis prohibitæ,

tur ad pristinam Ecclesiam¹. Quibus concilium Sardicense c. 1. 2. laicorum communio-
nem etiam in articulo mortis denegandam cen-
suit. Id certe animadvertere licet, neminem
a majore Ecclesia transire ad minorem, eos-
que, qui mutationem sperant, inquietos esse
locumque despiceret, ubi vitam exigere no-
lunt. Modo dicta disciplina diu viguit in Ori-
entali Ecclesia, & Romana per IX. saecula nul-
lum translationis exemplum tulit, primo in
Papa Formoso prodiito, qui Episcopus fuit
Portensis. Successor eum hac de caussa e se-
pulchro reduxit, & concilium Rom. an. 504.
sub Jo. X. habitum c. 3. cavit, ne ceteri hoc
exemplu seducerentur.

1) C. 7. q. 1. c. 19.

hodie
permit-
tuntur,
auctore
Papa:

III. NONNULLAE tamen legitimæ
translationis caussæ videbantur. Si Ecclesia ab
hostibus est devastata, Episcopus ad aliam
transferri potest; cuiusmodi translationum au-
ctor sape fuit GREGORIUS M.¹. Si mani-
festa Ecclesiæ utilitas flagitet, ut insignibus
donis ornatus Episcopus e loco obscuro pro-
trahatur in sedem ampliorem, quemadmodum
consensu Basilii M. Euphronius Colonia trans-
latus est Nicopolin in Armenia². Sed hæc
fieri debent, invito, certe non desiderante
Episcopo, & quidem jure veteri *a concilio pro-*
vinciali; jure novo *a Papa*³. Hoc ultimo
obitu translationes abhinc D. annis tam fre-
quentes factæ sunt, ut juris communis in ob-
tinendis majoribus episcopatibus esse videan-
tur, modo pontificis accedat auctoritas⁴.

- 1) C. 7. q. 1. c. 35. 2) *Basil. ep. 193.*
3) C. 7. qu. 1. c. 37. C. 7. qu. 4. c. 34. *ex fals. decrez.*
3. 1. X. *de translat.*

IV. SIMILITER jure novo solus Pa-
pa admittere potest renunciations Episcopa-
tuum. Jam iis temporibus, quibus electiones
vigerunt, creditum, majori potentia ad re-
movendum, quam ad instituendum Episco-
pum opus esse, quemadmodum difficilis ma-
trimonium dissuitur, quam consuitur¹. Un-
de renunciations, cessiones, translationes & re-
motiones Episcoporum relatæ sunt inter causas
maiores Papæ reservatas, de quibus olim con-
cilium provinciale cognoverat.

- 1) C. 2. X. *de translat.*

V. QUOD ad renunciationem attinet, episcopo numquam licuit privato ausu refuta-
re Ecclesiam, cui a spiritu sancto præfectus
est, neque metu, neque ex animi abjectione,
neque obtentu majoris perfectionis sectandæ¹.
Secesserunt quidem nonnulli sancti viri in de-
serta; in quo imitandi non sunt. Sunt ta-
men causæ, ex quibus resignatio permisso su-
perioris fieri potest, veluti defectus scientiæ;
debilitas corporis vel ex infirmitate vel ex se-
nectute; conscientia criminis, quo post actam
pœnitentiam officii executio impeditur; san-
dalum datum; plebis malitia; quæ recensem-
tur². Dubitatum est, num Papa possit re-
nuntiare, qui superiorem non habere dicitur, de
caussa cognoscentem. Dubium solvit
CAELESTINUS V. & renunciavit, renuncia-

quo eo-
dem au-
tore epi-
scopatus
resignan-
tur.

certis de
caussis.

Papa re-
nuntiare
potest.

tionemque successor BONIFACIUS VIII. ratam habuit³. De remotione Episcoporum & clericorum agetur P. III. c. 19.

- 1) THOMASS. *discipl. part. t. l. 2. c. 26. C. 7.*
q. 2. c. 48.
- 2) *c. 10. X. de renunciat.* 3) *c. 1. de renunciat. in 6.*

Vacan-
tem ec-
clesiam
regit.

VI. MORTE Episcopi aut alia de causa sede vacante, quantocius Ecclesiae de alio Episcopo prospiciendum. Veteres omnes vindicatatem Ecclesiae maximum malum reputarunt, ac trimestri spatio novum ei maritum dandum esse voluerunt¹. Concilium Lateranense tres menses confirmationi indulxit. In Francia per concordatum regi sex menses dantur ad nominandum. Eligentium ac metropolitanorum negligentia fenestram aperuit *provisionibus Romanis*. Interim vix est, ut Ecclesia non aliquandiu vacet: quo tempore quomodo ea regatur, bonaque administrentur, dicendum.

- 1) *Dift. 50. c. 2. dift. 100. c. 1. c. 41. X. de election.*

olim cle-
rus;

VII. VETERI instituto cleris universus vacantem rexit Ecclesiam. Leguntur apud CYPRIANUM ep. 3: 27. 31. literæ cleri Romani, quibus significat, quod post obitum Fabiani Papæ Ecclesiam regendam suscepit: In provinciis *metropolitanus* vacantis Ecclesiae clerum ardentiore cura amplectebatur, mittebatque vicinum Episcopum *visitatorem*, qui defuncto funus & bonorum Ecclesiae designationem appararet. Officia autem clericorum, si qua vacarent, non distribuebantur, quum

quām ante omnia Episcopus eligendus videre-
tur¹. Postquam capitula electiones sibi pitulum,
arrogarunt, his regimen vacantis Ecclesiæ ces-
sit. Quum autem universitas proxime guber-
nare nequeat, nec, quibus auxilio opus, sciant,
ad quem se convertant, ac inter ipsos canonici-
cos, si cuncti administrarent, alter destrueret,
quod alter ædificasset; primo octiduo ad juris-
dictionem voluntariam *vicarius generalis*, & ad
contentiosam exercendam *Officialis* a capitulo
constituendus est². Qui enim ab Episcopo
erant constituti, eorum mandatum exspiravit
cum morte Episcopi, cuius potestas omnis
recedit ad capitulo, in rebus potissimum
moram non ferentibus.

1) *Concil. in Trullo c 35. concil. reg. an 439. c.6.7.*

2) *Concil. Trid. sess. 24. c. 16.*

VIII. Q U O D ad collationem beneficio-
rum attinet, instituere capitulo eos, qui a
patronis nominati, & electos confirmare potest;
proprio motu autem conferre non potest, nisi
ea beneficia, quorum collatio capitulo est cum
Episcopo communis, cuius jus vacante sede ei
accrescit¹. Literas dimissorias ad ordines
fuscipliendos dare nequit, nisi duobus casibus².
I. Si, qui dimissorias petit, ob beneficium
ipsi collatum statim ordinandus est, veluti si
ad curam animarum vocatus, quem intra an-
num fieri oportet presbyterum. II. Si ultra
annum sedes vacat, dimissoriæ dari queunt iis
quoque, quibus festinandum non est. Quo
ultimo casu *vicarii* quoque & *visitatores* vacan-
tibus beneficiis præfici, censuræ Ecclesiasticae

G

cuius po-
tentias de-
scribitur,

suscipi & dispensationes, ab Episcopo alias pe-
 tendæ, concedi possunt ³. Quod ad admi-
 nistrationem attinet, omnibus canonibus cau-
 tum, ne quid ex bonis cum Episcopi, tum Ec-
 clesiæ auferatur aut dissipetur; sed cuncta af-
 serventur successori ⁴. Hodie mobilia fiunt
 Episcopi hæredum propria: sed ad redditum
 mensalium administrationem capituli est con-
 stituere œconomos, qui successori Episcopo
 rationem reddant, æque ac vicarii generales
 ceterique omnes, qui vacantem Ecclesiam ad-
 ministrant ⁵. In Francia rex capitula hoc one-
 re liberat, ipseque non solum œconomos con-
 stituit, sed *jure regaliæ* fructus quoque va-
 cantis Episcopatus metit: qua de re part. II.
 c. 19. In universum sede vacante nihil inno-
 vandum; nihil alienandum; nulla beneficia
 erigenda, supprimenda, unienda; nihil de-
 nique, quod futuro Episcopo invisum, facien-
 dum ⁶. Tantum de Episcopis.

1) c. 2. X. de sede vacante c. un. eod. in 7.

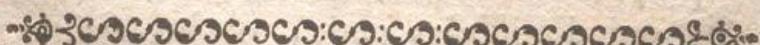
2) Concil. Trid. sess. 7. c. 10.

3) c. un. X. de major. & obed. in 6.

4) C. 12. q. 2. c. 45. C. 22. q. 2. c. 43.

5) Concil. Trid. sess. 24. c. 16.

6) c. 1. X. de sede vacante.

C A P. XVII.
D E C A N O N I C I S.

I.

Canonici
olim
ignoti,

P RINCIPIO præter ordines nulli alii fuere
ministri Ecclesiæ: presbyter nil nisi pres-